

**POROČILO O PROJEKTU
MESECI USTVARJALNOSTI
M. J. LERMONTOVA NA UNI-
VERZAH V SLOVENIJI IN MED-
NARODNEM ZNANSTVENEM
SIMPOZIJU MIHAIL LERMON-
TOV V GLOBALNEM DISKURZU**

Leta 2014 so v Ruski federaciji obeležili 200. obletnico rojstva velikega ruskega pesnika in pisatelja Mihaila Jurjeviča Lermontova, ene osrednjih figur ruske romantike. V svojem žal prekratkem življenju je ustvaril obsežen opus, ki zajema več kot štiristo pesmi, trideset daljših pesnitev, šest dram in tri romane. Zaznamoval je pomembno obdobje ruske kulture, ki ga še dandanes imenujemo *zlata era*.

V okviru počastitve te obletnice je potekalo več dogodkov tako doma kot v tujini, saj so dela Lermontova prevedena v številne tuje jezike, tudi v slovenščino, zaradi česar njegovo delo dobro poznajo v številnih državah po svetu. Z željo, da bi se študenti slovenskih univerz bolje seznanili z bogato zakladnico Lermontovega ustvarjanja, so na Oddelku za prevodoslovje Filozofske fakultete Univerze v Mariboru v sodelovanju z direktorjem Ruskega centra v Mariboru, gospodom Igorjem Romanovom, pripravili projekt, poimenovan *Meseци ustvarjalnosti Mihaila Lermontova na univerzah v Sloveniji*.

Projekt, ki je potekal od 1. 12. 2014 do 31. 3. 2015, je bil v prvi vrsti namenjen študentom, in sicer v želji, da bi preko gostujočih predavanj, seminarjev in delavnic bolje spoznali življenje in delo enega največjih ruskih romantičnih pesnikov. Projekt je študentom omogočil tudi bogate izkušnje na področju literarnega prevajanja, mednarodno uveljavitev in številne zanimive stike, tako doma kot v tujini.

Enega osrednjih ciljev projekta predstavljajo prevodi izbranih del Lermontova, ki so delo študentov Oddelka za prevodoslovje, in sicer prvostopenjske smeri Medjezikovne študije – angleščina prve stopnje ter drugostopenjske smeri Prevajanje in tolmačenje. V tej fazi projekta je sodelovalo osemindvajset študentov, ki so prevedli petintrideset pesmi, daljši odlomek iz pesnitve *Demon* ter poglavje *Bela* iz romana *Junak našega časa*. Nekaj del iz tega izbora je v preteklosti že bilo prevedenih in so jih študenti posodobili, dodane pa so bile tudi pesmi, ki so se v slovenščino prevajale prvič.

V pomoč študentom je bilo organiziranih več prevajalskih delavnic, na katerih so se lahko posvetovali z izkušenimi prevajalci, spregovorili o prevajalskih težavah, s katerimi so se soočili, ter predstavili svoje prevajalske rešitve.

Prevodi študentov so bili nato objavljeni v dvojezični monografiji *Sanje: Izbrano delo Lermontova*, ki sta jo uredili Kristina Kočan Šalomon in Natalia Kaloh Vid; knjiga je marca 2015 izšla pri Mednarodni knjižni zbirki Zora. Zamisel za monografijo se je porodila ob razmišljanju, kako študentom omogočiti ne samo spoznavanje življenja in dela velikega ruskega romantika, temveč tudi praktično preizkušanje v literarnem prevajanju, ki nedvomno predstavlja eno zahtevnejših oblik medjezikovnega prenosa. Prevajanje poleg dobrega občutka za jezik in ostalih splošnih strokovnih prevajalskih kompetenc zahteva tudi izjemno dovtornost za značilnosti tuje kulture in sposobnost vživljanja v pisateljev slog; besedilo je treba poustvariti v ciljnem jeziku na način, da ne izgubi temeljnih pesniških značilnosti. Študentje so svoje prve izkušnje literarnega prevajanja opisali kot izjemno koristne. Dobili so tudi pomembne re-

ference, ki jim bodo zagotovo v pomoč pri nadaljnjem uveljavljanju na trgu prevajanja. Za večino je bilo sodelovanje pri tem delu projekta prva možnost, da se spopadejo s prevajanjem ne samo v teoriji, temveč tudi v praksi, ter s tem prispevajo k razvoju sodobnega slovenskega prevajalskega polja.

Ob izidu monografije so organizatorji projekta poskrbeli za pripravo literarnega večera, na katerem so študentje prebrali svoje prevode. Organiziran je bil tudi natečaj za najboljši prevod in zmagovalci so prejeli simbolično nagrado.

V okviru projekta je od 5. do 6. marca 2015 potekal tudi mednarodni znanstveni simpozij *Mihail Lermontov v globalnem diskurzu*, na katerem so se zbrali številni strokovnjaki iz Češke, Sloveniji, Srbije, Rusije, Hrvaške in Slovaške. Plenarnemu predavanju Tatiane Ivanovne Jurčenko *Zgodba o skoraj neznanem prevodu pesmi M. J. Lermontova »Vyhožu odin ja na dorogu« v nemščino (Siegfried von Vegesack »Einsam bin ich auf dem Weg gegangen«)*, namestnice direktorja Državnega muzeja M. J. Lermontova, Piatigorsk, so sledile predstavitve referatov v sekcijah, namenjenim posameznim tematskim sklopom v Lermontovovi ustvarjalnosti, predvsem s področja prevajanja in recepcije Lermontova v evropskem prostoru; sodelujoči so bili: IVO POSPIŠIL, MARKO JESENŠEK, BLAŽ PODLESNIK, ALENKA JENSTERLE DOLEŽAL, ANNA JAKOVLJEVIĆ RADUNOVIĆ, IRINA ANTONASIEVIĆ, NATALIA KALOH VID, EVA DEKANOVA, JASMINA VOIVODIĆ, ŽELJKA ČELIĆ in KRISTIAN LEWIS, IVANA PERUŠKO, MIHA JAVORNIK, KATJA BAKIJA, NATALIJA VIDMAROVIĆ in LIUDMILA GRIGORJEVNA DOROFEEVA. V sklopu konference je potekala tudi študent

ska sekcija, na kateri so sodelovale študentke z Oddelka za prevodoslovje: ANA MARIĆ, NINA ŠIMANOVIĆ, PIA POGORELČNIK, MOJCA KOLAR in TADEJA TEMENT. Organizatorji so poskrbeli tudi za prijetno druženje in popestritev z družabnimi dogodki. Kolikor je znano, je bil simpozij *Mihail Lermontov v globalnem diskurzu* v letu 2015 edinstven v evropskem prostoru, saj je bil v celoti posvečen ustvarjalnosti tega velikega ruskega pesnika.

Razprave, predstavljene na simpoziju, so maja 2015 izšle pri Mednarodni knjižni zbirki Zora v večjezični znanstveni monografiji *Творчество М. Ю. Лермонтова: Мотивы, темы, переводы*.

V okviru konference je v prostorih Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru potekala tudi razstava Nike Lopert *Lermontov: prevedeno s čopičem*, na kateri so bile predstavljene ilustracije k številnim Lermontovovim pesmim.

V sklopu projekta je bilo na Univerzi v Mariboru in na Univerzi v Ljubljani organiziranih tudi več predavanj o življenju in ustvarjalnosti M. Lermontova, med drugim predavanje direktorice muzeja Lermontova v Piatigorsku, Irine Safonove, bilo je tudi več prevajalskih delavnic, literarnih večerov, ogledov filmov in seminarjev.

Projekt je zagotovo pomemben doprinos h krepitvi družbenih in kulturnih vezi med Slovenijo in Rusijo.

Natalia Kaloh Vid

Filozofska fakulteta v Mariboru,
natalia.vid@siol.net